

„Bratři, pracujme dál za cílem vytknutým a dokažme, že i práce naše byla, jest a bude lidu našemu ku prospěchu.“ Tímto motem se řídil velmi činorodý člověk jménem Jindřich Michálek. Narodil ve Slaném, kde měli otec Václav a maminka Marie mlýn. Základní vzdělání na obecné škole a nižším stupni gymnázia absolvoval tamtéž. K další části studií akademického gymnázia a Právnické fakulty, na niž nastoupil roku 1881, se přesídlil do Prahy. Právní praxi vykonával u krajského soudu v Litoměřicích a u okresního soudu ve Slaném. Po skončení studia vystřídal několik stáží v Lounech a Litoměřicích.

V 90. letech působil jako advokátní koncipient u JUDr. Chlistovského v Novém Strašecí. Kromě právní praxe se zde věnoval bádání historickému i archeologickému. V neposlední řadě byla jeho velkým koníčkem a posláním regionální vlastivěda. Sepsal několik příspěvků k historii města a jeho obyvatel a své poznatky shrnul v brožuře *Stručný nárys pamětí Nového města Strašecí* vydané roku 1903. Byl jednatelem Čtenářského spolku, který se zasloužil o vznik krajského muzea ve městě, a zaslal žádost o zřízení a podporu muzea. Na valné hromadě Čtenářského spolku v lednu 1893 byl zveřejněn souhlas městského zastupitelstva a Michálek byl spolu s R. Týřlem a K. Trohořem zvolen do zřizovacího komitétu vznikajícího muzea. Ten vytvořil stanovy pro vznik muzejního spolku v Novém Strašecí jako řídicího orgánu, poté už vzniku muzea nic nebránilo. Bylo otevřeno v červnu 1895 a Michálek při této příležitosti pronesl přednášku na téma *Úryvky z pamětí města Nového Strašecí*.

V Novém Strašecí se Michálek také oženil – jeho žena Anna byla místní rodačkou. Kvůli finančnímu zajištění rodiny usiloval o lepší místo a v dubnu 1899 byl jmenován okresním tajemníkem v Roudnici. Kromě administrativy přispíval svými postřehy a články s tématem samosprávy do krajanských i odborných časopisů. Od roku 1900 byl spolupracovníkem a později redaktorem čtrnáctideníku *Obecní zájmy*, který se věnoval převážně samosprávě a hospodářství českého venkova. Zapojil se do práce Ústřední Matice školské, Národní jednoty severočeské i dalších spolků. V letech 1901–1906 byl zvolen do funkce starosty roudnického Sokola.

12. července 1900 spoluzaložil muzejní spolek a spolu s E. Špindlerem vypracoval jeho stanovy. Po jejich zaregistrování se v lednu 1901 uskutečnila ustavující valná hromada Podřipského muzea v Roudnici nad Labem. Michálek byl zvolen kustodem sbírek paleografických a knihovníkem, přispěl tak rozhodující měrou ke vzniku této kulturní instituce. Do konce života pak sbíral a popisoval nálezy i dary, které sem nosili obyvatelé Roudnice a sousedních obcí.

Neúnavně studoval historické prameny, přičemž se nezaměřoval jen na bezprostřední okolí svého působiště, ale bádal také o krajích vzdálenějších. Vzniklo tak několik příspěvků z Velvar,

Slaného a dalších obcí. Články publikoval v časopisech *Lučan*, *Podřipan* nebo v ročenkách Podřipského muzea.

Roku 1897 byl zvolen přísedícím výboru Zemské ústřední jednoty hasičské království Českého a hned začal přispívat k jejímu rozvoji. 17. června 1900 byl na jejím sjezu zvolen náměstkem jednatele ústředního výboru a roku 1903 jejím jednatelem. Jako starosta Podřipské hasičské župy se podílel na organizační práci ve prospěch hasičských spolků, a přispěl tak k ustavení řádu hasičských jednotek v krajích a obcích. K tomu velmi napomohlo vzdělávání hasičské populace na župních, krajinských i zemských školách hasičských. Ve své době byl považován za předního znalce hasičského práva a vytvořil několik předpisů, dle nichž hasičské sbory fungovaly, např. **Řád policie požární pro král. České** vydaný roku 1904.

Zároveň se jako velký milovník historie věnoval dějinám spolkového hasičského hnutí nejen na regionální úrovni. Svědčí o tom spisky *Dvacet let práce hasičské 1878-1898: na paměť dvacetiletého trvání Sboru dobrovolných hasičů města Nového Strašecí* (1898), *Prameny ku dějinám hasičství v král. Českém* (1904) a *Památník vydaný při oslavě 40-letého trvání sboru dobrov. hasičů v Roudnici pod Řípem a dvacítiletého trvání "Hasičské župy Podřipské"* (1905).

Byl zástupcem Zemské ústřední hasičské jednoty na mezinárodních slavnostech hasičských roku 1904 v Paříži. Zázitky z cesty i z jednání najdeme v knize *Praha-Paříž-Amsterdam: stručný popis cesty, kterou vykonali ve dnech 3.-17. září 1904 F. Kuklich a J. Michálek* vydané roku 1905. Reprezentoval také na mezinárodním kongresu hasičském v Miláně (1906) a mezinárodním hasičském sněmu v Bruselu (1910). Z této cesty se vrátil nemocen, ale pro své pracovní vytížení se příliš nevěnoval patřičné léčbě. Jeho zánět plic a pohrudnice se zhoršoval spolu s cukrovkou, kterou trpěl dlouhé roky, a když se přidala tuberkulóza, byl už lékař bezmocný.

Michálek zemřel 25. dubna 1911 večer v náruči své ženy.

V nekrologu sepsaném Josefem Macháčkem najdeme tuto charakteristiku: „*Byl vzorem, poctivého českého člověka v pravdě pokrokového, prodchnutého duchem národním a vlasteneckým. Byl demokratem nejčistšího zrna. Proto se mu z duše protivilo každé parádnictví, každá okázalost a malichernost ve vystupování. Byl přímý, otevřený, až drsným zdál se ve své přímosti. Ale vědomě ublížiti nedovedl, měl k tomu příliš dobré srdce. Kráčel rázně a energicky za cílem vytknutým, pracoval přímo zimničně, miloval ruch a čilý život. Pohodlný klid znamenal pro něj ochablost a zbahnění. Čestným úřadům se nevyhýbal, jen nechtěl nikde státi v popředí, říká vaje: „Neznám čestných úřadů, znám jen úřady užitečné práce.“*

Proto není s podivem, že Michálkova pohřbu se kromě manželky a šesti dětí ve věku od deseti do sedmnácti let zúčastnily více než tři tisíce lidí z organizací, jichž byl členem nebo s nimi spolupracoval, včetně 600 krojovaných hasičů.

K uctění jeho památky byla roudnická hasičská župa pojmenována Podřipskou župou Michálkovou. V 80. letech 20. století nechala jedna z Michálkových dcer jeho ostatky přemístit do Prahy, ale v Roudnici zůstal na památku pomník, který tohoto dělného a obětavého člověka místním připomíná dodnes.

(Zpracovala: Hanka Lukešová)

Použitá literatura:

ČERNÝ, Jan a Kateřina POCHMANOVÁ a Lenka ŠMÍDOVÁ. *Přehledné dějiny muzea v Novém Strašecí*. Rakovník: Muzeum TGM Rakovník, 2004. S. 13–14, 16–18, 22–23. ISBN 80-85081-20-2.

Jindřich Michálek (1864–1911). *Zpravodaj Vlastivědného muzea Nové Strašecí*. 1985. **10**(5), 7–8.

Jindřich Michálek (1864–1911). *Zpravodaj Vlastivědného muzea Nové Strašecí*. 1985. **10**(6), 7–8.

KASTNER, Quido. Podřipské muzeum. *Kulturní měsíčník*. 1979, **15**(10), 143–145.

KUČERA, Fr. JUC. Jindřich Michálek. *Ročenka Podřipského musea v Roudnici: Podřipský musejník*. 1911, **6**(1), 3.

MACHÁČEK, Josef. Za Jindřichem Michálkem. Báseň. *Hasičské rozhledy*. 1911, **17**(9), 173–77.

Pohřební řeč, kterou proslovil o pohřbu př. Jindřicha Michálka v Roudnici dne 28. dubna 1911. J. B. Hubálek z České Třebové. *Hasičské rozhledy*. 1911, **17**(9), 177–179.

ŠVEC, Ivan. JUC. Jindřich Michálek – hasičský právník. *Roudnické noviny*. 1999, **5**(červenec 7), 6–7. ISSN 1213-3418.

TAUSCH, Jaromír. Znal jen užitečnou práci. In: BERÁNKOVÁ, Jana. *Sto třicet let českého dobrovolného hasičstva*. Praha: FIRE EDIT, 1994, s. 50–53.

Personální bibliografie:

<https://www.knihovnauk.cz/wp-content/uploads/2024/07/Michalek-bibl.pdf>